

SIVILOMBUDET

DRAMMEN KOMMUNE
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Vår referanse
2020/3623

Deres referanse
20/50889-5

Vår saksbehandler
Mona Keiko Løken

Dato
07.12.2021

Drammen kommunes oppfølging etter besøksrapport fra bofellesskap for personer med utviklingshemming

Vi viser til kommunens svar 1. oktober 2021. Det har tatt noe lenger tid å gjennomgå og besvare dette, da vi i perioden blant annet har gjennomført flere besøk til Hamar og Kristiansand kommuner.

I svaret har kommunen redegjort grundig for sin oppfølging av Sivilombudets anbefalinger gitt i besøksrapport fra bofellesskap for personer med utviklingshemming i kommunen. Besøket ble i all hovedsak gjennomført digitalt og per telefon i løpet av november 2020, med unntak av en befaring ved ett bofellesskap i desember. Rapporten fra besøket ble publisert 23. juni 2021.

Ombudet merker seg at kommunen har arbeidet systematisk med å gjøre rapportens funn og anbefalinger kjent innad i kommunen og blant kommunepolitikere, berørte beboere, pårørende og verger. Ifølge kommunen er de tiltakene som er iverksatt for å følge opp anbefalingene, utarbeidet på flere nivåer i tjenesten. Det fremgår også at tiltakene skal innføres i alle tjenestens avdelinger i kommunen.

Kommunens oppfølging er beskrevet på en utfyllende måte. Det fremgår blant annet at flere nye rutiner er kommet på plass, og at andre konkrete tiltak, slik som faste agendapunkter på ulike møter og styrkede kontrollmekanismer, er iverksatt ute i organisasjonen. Videre har vi særlig merket oss følgende:

Saksbehandlingstid

Kommunen påpeker at det er satt av mer tid og ressurser i tjenesten for å unngå perioder med ugyldige vedtak om tvang som følge av lang saksbehandlingstid i kommunen eller fordi vedtaket ikke er godkjent av Statsforvalteren. Ved førstegangsvedtak etter gjentatte nødssituasjoner har ombudet forståelse for at vanskelige avveininger og ulike hensyn kan gjøre saksbehandlingsprosessen tidkrevende. Desto viktigere er det at saksbehandlingen ikke forsinkes ytterligere av andre grunner enn behovet for å foreta nødvendige og forsvarlige rettslige og faglige vurderinger.

Dokumentasjonsplikt

Kommunen erkjenner at tjenesten ikke har ivaretatt dokumentasjonsplikten godt nok, også for tiltak som faktisk har blitt gjennomført. Et eksempel er involvering av beboer, pårørende og verger i avgjørelsesprosessen om bruk av tvang. Et annet eksempel er hendelser med langvarig skjerming som ikke hadde vart fullt så lenge som det fremsto. Kommunen beskriver at det arbeides med å sikre økt bevissthet om dokumentasjonsplikten på flere nivåer i tjenesten.

Opplæring og kompetanse

Kommunen beskriver utfordringer med å sikre kompetanse og en sterkere heltidskultur i kommunale tjenester for personer med utviklingshemming. Kommunen opplyser at det er iverksatt tiltak for å styrke disse områdene generelt i tjenesten. I tillegg er det beskrevet konkrete tiltak for å sikre systematikk i opplæringen av ansatte, herunder opplæring i lovverket om tvang og om forebygging av tvang, beskyttelse mot vold og overgrep og retten til seksuell helse.

Kommunen har videre igangsatt et prosjekt for utprøving av kollegaveiledning. Dette gjøres på bakgrunn av et erkjent behov for at faglig ansvarlige får opplæring i kollegaveiledning ved tjenestetilbudet til beboere med særlige utfordringer. Ombudet ser positivt på at kommunen har identifisert et slikt behov, og at det utarbeides tiltak for å imøtekomme dette. Ifølge kommunen skal det også satses ytterligere på kompetanse i målrettet miljøarbeid i tjenesten.

Boligforhold og annen særlig oppfølging av enkelte beboere

Når det gjelder forholdet mellom beliggenheten til boligen til en beboer og bruk av tvang, opplyser kommunen at boligtjenesten er gjort kjent med rapporten og innholdet i denne. Ombudet oppfatter kommunen slik at mulighetene innad i kommunen er til stede for å tilpasse botilbudet til beboere enda bedre enn i dag. Kommunen påpeker imidlertid at dette kan være utfordrende i tilfeller der pårørende og verger ikke ønsker flytting selv om boligens beliggenhet kan føre til mer bruk av tvang. Ombudet har forståelse for denne utfordringen, men bemerker likevel at det bør vurderes om kommunen i større grad skal tydeliggjøre og belyse de mulighetene som eksisterer, særlig dersom kommunen mener at personen vil profitte på en flytting, og ellers når det oppleves åpenbart at behovet for tvang forsterkes av boligens plassering.

Kommunen opplyser videre at tjenesten systematisk har gjennomgått den helhetlige situasjonen til en annen beboer med særlig langvarig og inngripende skjermingsforløp. Ombudet ser positivt på at kommunen har en slik intensivt innsats knyttet til denne beboeren i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Dette har blant annet ført til at tjenesten har fjernet en kjetting som var festet på døren til beboerens leilighet.

Sivilombudet avslutter besøket

Overordnet er det vårt inntrykk at kommunens oppfølging av rapportens anbefalinger er solid og god innenfor de rammer som kommunen og tjenesten har. Kommunen synes å ha tatt aktive grep for å håndtere risikoområdene som påpekes i rapporten. Selv om prosessene for kvalitetsforbedring og kompetanseheving ikke er slutførte for alle temaer, og i noen tilfeller kan kreve en kontinuerlig innsats fra kommunens side, avslutter vi med dette oppfølgingen av besøket til Drammen kommune. Et eventuelt nytt besøk vil bli gjennomført dersom Sivilombudet vurderer dette som hensiktsmessig.

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Mona Keiko Løken
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner, og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502

MOSS